

Pişkin fidancılık

CEVİZ

WALNUT

Ceviz yetiştiriciliğinde önemli olan etmenlerin en başında arazinin toprak yapısı gelmektedir. Cevizin kök sisteminin kazık köklü ve derin kök yapısına sahip olması toprağın alt tabakalarının da incelenip ona göre arazi seçimi yapılmasını gerektirmektedir. Arazi seçiminin ardından iklim özelliklerine bakarak gerek soğuklanma ihtiyacı, gerekse ilkbahar geç donlarının durumu açısından di-kilecek olan çeşitlerin bu iklim özelliklerine uygun olması önemsenmelidir. Burada yapılacak hata meyve tutumunda büyük problemler oluşturur. Çeşit seçiminde arazinin rakımı, iklim ve ilk bahar geç donlarının durumu, hastalık ve zararlılara dayanımının güçlü olması gibi etmenler göz önünde bulundurulmalıdır.

İKLİM İSTEKLERİ

Aşılı Ceviz Ağaçlarının Çiçek Açma Zamanları						
Çeşitler	Mart20	Mart30	Nisan15	Nisan30	Mayıs15	Mayıs30
Serr (USA)	□		—○—	—○—		
Chandler (USA)		□	—○—	—○—	—○—	
Marbot (Fr)			□	—○—	—○—	
Grandjean (Fr)	□		—○—	—○—	—○—	
Franquette (Fr)			□	—○—	—○—	
Parisienne (Fr)			□	—○—	—○—	
Lara (Fr)		□	—○—	—○—		
Fernor (Fr)			□	—○—	—○—	
Fernette (Fr)			□	—○—	—○—	
Ronde de Montignac				□	—○—	

□ Tomurcuklanma
—○— Erkek Çiçek
—○— Dişi Çiçek
—○— En yoğun zaman

Ilıman iklim meyve türlerinden olan ceviz, şiddetli sıcak ve soğuklara karşı hassastır. Sert rüzgârlara maruz yerlerde iyi netice vermez. 40 °C' den yüksek

yaz sıcaklıkları yeşil kabukta ve yapraklarda güneş yanıklıklarına, ceviz içinde büzülmelere neden olur. Ceviz, uzun ve kurak yazı olan bölgelerin bitkisidir. Kuzeyde veya dağ iklimi serin yerlerde yaz sıcaklıklarının düşük olması, iç randımanının düşmesine yol açar. Cevizler, meyvelerini olgunlaştırabilmek için uzun mevsime ihtiyaç duyarlar. Ceviz, deniz seviyesinden 1700 m yükseklikteki alanlara kadar yayılış gösterir.

Ceviz ağaçları -25°C' ye kadar olan kış soğuklarına dayanabilmektedir. Genç ceviz ağaçlarının taze sürgünleri -9°C'de zararlanırlar. Geç ilkbahar donları, gelişen yeni tomurcukların patlama döneminde cevizlerde en fazla zararı yapar. Kapalı tomurcuklar -1°C' ye, tam çiçeklenmede -3°C' ye, küçük yeşil meyveler ise -1 °C' ye kadar dayanabilir. Soğuklardan zararlanma konusunda düşük sıcaklığın derecesi, düşme hızı, süresi gibi etkenler önemli rol oynar. Ceviz çeşitlerinin soğuklama gereksinimi +7 °C' nin altında 500- 2000 saat arasında değişir. Düzenli bir ürün için cevizlerde soğuklama gereksiniminin karşılanması gerekmektedir.

Soğuklama ihtiyacı yüksek çeşitler, kışı ılık geçen bölgelere dikilmemelidir. Aksi takdirde soğuklama ihtiyacını tamamlayamayan çeşitlerde uyanma anormal olarak gecikmekte, çiçeklenme düzensiz olmakta, ürün miktarı azalmakta ve dallarda kuruma görülmektedir.

Ceviz yetiştiriciliği açısından yıllık toplam en az 500 mm yağış yeterli olmakla birlikte bu yağışın

düzenli olması önemlidir. İlkbaharın geç yağışları, cevizde bakteriyel leke ve ceviz kara lekesini arttırmaktadır. Meyvelerin belirginleşmesinden sonraki yağışlar enfeksiyonun artmasına yol açar. Geç yapraklanan çeşitlerin hastalıklardan kurtulma şansı daha yüksektir. Hastalığa dayanım yönünden de çeşitler arasında fark vardır.

Çiçeklenme dönemindeki yağmurlar ve aşırı rüzgârlar, özellikle tozlanma-döllenme bakımından olumsuz bir durum ortaya çıkarabilir.

TOPRAK İSTEKLERİ

Ceviz 2- 4 m derinliğe kadar inebilen güçlü bir kök sistemine sahiptir. Bu yüzden toprak derinliğinin az olduğu yerlerde yetiştiricilik bakımından sorunlar ortaya çıkabilmektedir. Yetiştiricilik bakımından ileride sorunlarla karşılaşmamak için toprak derinliğinin en az 2 m olması ve toprağın geçirgen olması gerekir.

Ceviz ağaçları, toprak bakımından çok seçici bir meyve türü de değildir. Ancak taban suyu seviyesi 2.5-3.0 metreden yukarı olmayan toprak iyi drenajlı, geçirgen, fazla su tutmayan, nemliliğini muhafaza eden,

organik maddece zengin, alüvyonlu topraklarda daha iyi gelişir. Ceviz kirece dayanıklıdır. Verimli topraklara veya gübreleme, sulama gibi kültürel tedbirlerle verimliliği arttırılan topraklara dikildiğinde, cevizlerde gelişmenin hızlandığı ve meyve veriminin arttığı görülür.

Yer seçimi bakımından ceviz tarımını sınırlayan en önemli faktörlerden birisi, taban suyu seviyesi ve suyun kalitesidir. Fazla nem ve durgun sular kökler için gerekli oksijenin alınmasını engeller, bu nedenle kök gelişimi yavaşlar ve ağacın gelişmesi durur. Yıllık sürgünleri olgunlaştırılmaz. Yaprak damar araları açık yeşil, damarlar ise kahverengi bir renk alır ve sürgün uçlarında kurumalar görülür. Yüksek taban suyu seviyesi, drenaj kanalları açılarak düşürülmediği durumda da birkaç yıl içinde ağaç tamamen kurur. Bu bahçelerde fidanlar gelişme çağında iken hiçbir gelişme noksanlığı ve belirti göstermemesine karşılık, 5-7 yaşlarındaki fidanlar 5-6 m boy aldığı anda, cevizlerin gelişme düzeni bozulmuş ve bahçede taban suyunun daha yüksek olduğu yerlerden başlamak üzere, ağaçlar kurumaktadır. Ceviz, toprak tuzuna dayanım yönünden orta derecedeki meyveler sınıfına girmektedir. Toprak pH'sı 6-7 dolayında olmalı ve toprakta alkalilik ve tuz sorunu bulunmamalıdır.

Toprakta pH ile ilgili bilinmesi gerekenler

Düşük pH (<5.5) Ca, Mg, P veya Mo ve eksikliğine ve Mn, Fe ya da Al fazlalığına neden olabilir
Yüksek pH (> 7,5) Mn, Zn, Fe veya Cu eksikliğine neden olabilir.
Bitkiler için yararlı fosforun en uygun olduğu toprak pH' ısı 6.5-7 arasındadır.

SULAMA

- Ceviz kurağa dayanıklı bir bitki olmasına rağmen sulama ile verim artmaktadır. Su ağacın gelişmesine, iç oluşumuna iyi olmasına meyve gözü teşekkülüne olumlu etkide bulunur.
- Sulama imkanı mevcutsa salma sulama , damlama sulama gibi sulama teknikleri kullanılabilir. Yalnız burada dikkat edilmesi gereken husus, cazibe (salma) sulamalardan sonra bahçede oluşacak olan kaymak tabakasının kırılmasıdır. Ayrıca sulama suyunun bitkinin kök boğazına değdirilmemesine dikkat etmek gerekir.
- Ekolojilere göre değişmekle birlikte yıllık su ihtiyacı 1300-1500 mm'dir.

CHANDLER

ORJİN: KALİFORNİA

TOZLAYICI: FRANQUETTE -FERNETTE

1960 yılında Pedro X uc56-124 çaprazlamasından elde edilmiştir. Payne'den üç hafta daha geç yapraklanan çeşitte yan dallarda meyve verme oranı %80-90'dır. Hartley'den birkaç gün sonra hasat edilir. Franquette tozlayıcı olarak kullanılır. Franquette , cisco ve fernette ile tozlanır. Bu çeşit iç ceviz yetiştiriciliği için çok uygun bir çeşit olarak kabul edilmektedir. İç oranı %49 iç ağırlığı 6.3 gr. , açık renkli iç ceviz oranı ise %90 - %100 dür. Orta dereceli kuvvetli gelişen çeşitte , yarı dik taç gelişimi gözlenir. Geç yapraklanması nedeniyle , bakteriyel yanıklığa daha az hassastır. Meyve üzerinde etkili olan bakteriyel yanığa duyarlıdır. 34 – 36 mm kalibrede meyvelere sahiptir. Düşük rakımlara uygun bir çeşittir. Bölgesel farklılıklar görülse de en yüksek rakım 1000 m olarak önerilmektedir. 4x8 ve 5x7 dikime uygundur.

FRANQUETTE

ORJİN: FRANSA

TOZLAYICI: RONDE

Eski bir Fransız çeşididir kaliforniyada yaygın olarak yetiştiriciliği yapılmış bir çeşittir. Bu çeşidin yan tomurculuklarda düşük oranda meyve vermesi , iri ağaçlı olması ve nispeten düşük verimli olması nedeni ile bu çeşit son yıllarda sınırlı olarak dikilmektedir. Franquette ilkbahar geç donlarının yaygın olarak gözlemlendiği ve yağmurların sık rastlandığı yerlerde kullanılır. Chandler için tozlayıcı çeşit olarak seçilmiştir.

Franquette hasat zamanı geçtir. Küçük meyveli olup iç ağırlığı 5.3 gr. , iç oranı %46 – 47 , iç rengi ise genellikle çok iyidir. Franquette ağaçları dikine , çok kuvvetli gelişir. 28 – 32 mm çapında ve 38 – 44 mm boyunda meyveleri vardır. Meyvelerin %70 inden fazlası 30mm çapından daha büyüktür. İç kalitesi çok iyidir. Geç çiçek açar ve erkek çiçeklerini çok geç açar.

Dişi çiçekler bordeaux'damayısın 2 – 3 haftasında açmaktadır. Protandri bir çeşit olup düzenli meyve verir. Meyveleri geç oldunlaşır ekim 15 de meyveler toplanır. Bu çeşitte tozlayıcı olarak ronde tercih edilmektedir. Fransada 1.250.000 adet franquette ağacı bulunmaktadır. Bu çeşidin diğer bir özelliği bakteriyel yanıklığa dayanıklıdır. Düşük rakımlara uygun bir çeşittir. Bölgesel farklılıklar görülse de en yüksek rakım 1200 m olarak önerilmektedir. 4x8 ve 5x7 dikime uygundur.

FERNETTE

ORJİN: FRANSA

TOZLAYICI: FRANQUETTE

Franquett X lara melezidir. Geç yapraklanan ve yan dallarda meyve veren bir çeşittir. Ekolojik koşullara göre değişimle birlikte franquette çeşidinden 2 - 3 gün daha geç yapraklanır. Protandri olan çeşitte erkek ve dişi çiçekler Mayıs ayında (2 - 15 Mayıs) açar ve olgunlaşır. Orta kuvvetli gelişir 32 - 36 mm çapında meyveleri %48 - 52 iç oranına sahiptir dikimden sonra hızlı şekilde püskül üretir. Chandler için mükemmel tozlayıcıdır. Fernette için ise franquette tozlayıcı olur. Yüksek rakımlara uygun bir çeşittir. zorlu kış şartlarına dayanım gösterir. En fazla dikim yüksekliği 1800 m olarak önerilmektedir. 4x8 ve 5x7 dikime uygundur.

FERNOR

ORJİN: FRANSA

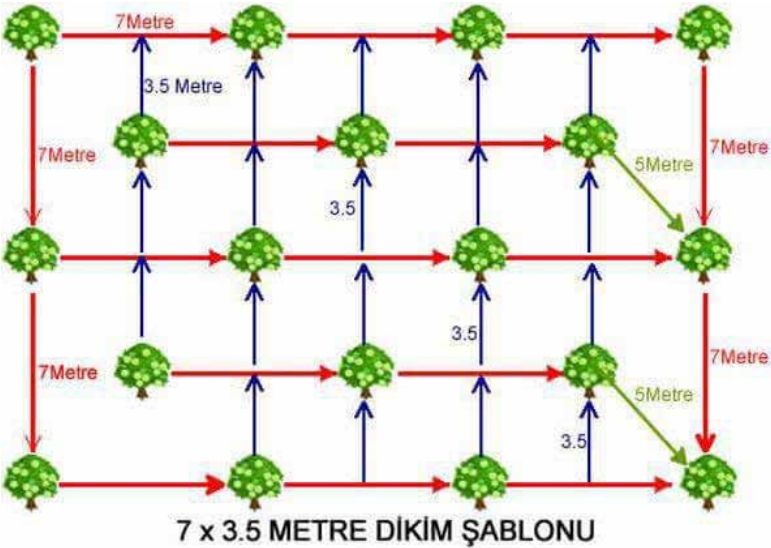
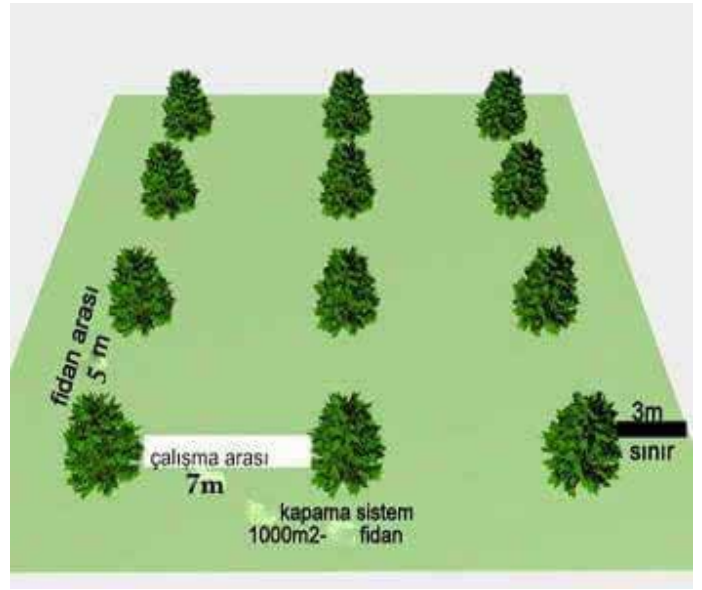
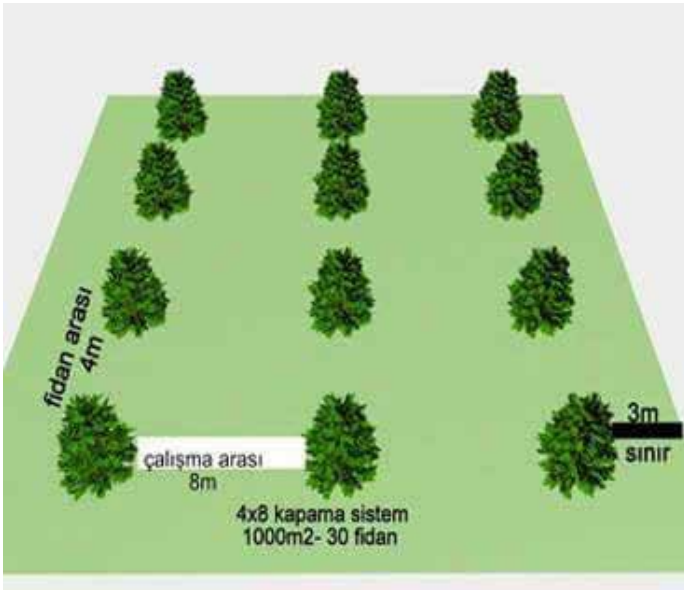
TOZLAYICI: FERNETTE

Franquette X lara melezidir. Fransada son yıllarda kurulan ceviz bahçelerinin önemli bir kısmı fernor çeşidi ile kurulmaktadır. Lateral dallarda meyve veren çeşit , geç yapraklanıp (franquette çeşidinden 2-3 gün önce) erken yaşta meyveye yatmaktadır. Kabuklu meyve ağırlığı , 10 - 12 gr. İç ağırlığı 4.5 - 5.4gr iç oranı %42-47 arasında olup iç kalitesi çok iyidir. Orta güçte açar. Meyve olgunlaşması çok geçtir. Ekimin ilk haftasında franquette den 3 5 gün önce toplanır. Bakteriyal yanıklığa dayanıklı mükemmel bir çeşittir. Yüksek rakımlara uygun bir çeşittir. zorlu kış şartlarına dayanım gösterir. En fazla dikim yüksekliği 1800 m olarak önerilmektedir. 4x8 ve 5x7 dikime uygundur.

FARKLI DİKİM TABLOLARI

VERİM DURUMU	GELİŞME GÜCÜ	BAHÇE SİSTEMİ	TERBİYE ŞEKLİ	SIRA ARASI VE SIRA DİKİM MESAFESİ
Uç Dallarda Meyve Veren Çeşitler	Kuvvetli	Yarı Sık Dikim	Goble	12x13 m
		Yarı Sık Dikim	Goble	10x11 m
	Orta Kuvvetli	Sık Dikim	Goble Doruk Dallı Goble Serbest Doruk Dallı	7x8 m
	Kuvvetli	Sık Dikim	Goble Doruk Dallı Goble Doruk Dallı Serbest Doruk Dallı	7x8 m
Yan Dallarda Meyve Veren Çeşitler		Çit Şekli Dikim	Serbest Doruk Dallı Doruk Dallı	9x4,5 m
	Orta Kuvvetli	Çit Şekli Dikim	Serbest Doruk Dallı Doruk Dallı	8x4 m
	Zayıf	Çit Şekli Dikim	Doruk Dallı	7x3,5 m

Ağaç dikim sıklık ve Hektardaki (10 da) ağaç sayısı					
ağaç aralığı (m)	Sıra aralığı (m)				
	6	7	8	9	10
3	556	476	417	370	333
4	417	357	312	278	250
5	333	286	250	222	200
6	278	238	208	185	167
7	238	204	179	159	143
8	208	179	156	139	125
9	185	159	139	123	111
10	167	143	125	111	100

**TÜRKİYE VE DÜNYADA YATIŞTIRICILIĞI YAPILAN ÖNEMLİ CEVİZ ÇEŞİTLERİNİN
BAZI KALİTE ÖZELLİKLERİ**

ÇEŞİT	KABUKLU MEYVE AĞIRLIĞI	İÇ AĞIRLIĞI (G)	İÇ ORANI (%)	ÇİÇEKLENME ÖZELLİĞİ
FRANQUETTE	10.75	4.78	44.46	PROTANDRY
PEDRO	15.06	6.88	43.68	PROTANDRY
CHANDLER	13.26	6.50	49.02	PROTANDRY
FERNOR	13.00	6.76	52.00	PROTANDRY
FERNETTE	11.30	5.54	49.00	PROTANDRY

www.piskinfidancilik.com.tr

Çatalarmut Mevkii Ovakent Ödemiş - İZMİR
Tel: 0232 567 02 95 Faks: 0232 567 02 96
Cep: 0532 307 86 65 - 0535 872 30 68 - 0530 820 07 65
b.piskin@piskinfidancilik.com.tr